

Kendelse

afsagt den 15. december 2020

Sag nr. 2020-80-0503

[Klager]

mod

Avisen Danmark

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen *"Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] - men er selv medlem af [Hesteforbund]: Nu ændrer hun forklaring"* bragt på Avisen Danmarks hjemmeside avisendanmark.dk den 6. maj 2020 og i den trykte udgave af Avisen Danmark den 7. maj 2020, fordi hun mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger. Hun har også klaget over Avisen Danmarks redigering og manglende berigtigelse.

1 Sagsfremstilling

Forud for den påklagede artikel

Den 24. april 2020 udsendte Hospitalsenheden Vest på Regionshospitalet i [Bynavn 1] pressemeddelelsen *"Patientjournaler kaster lidt mere lys på coronaens smitekilder og afledte symptomer i den vestlige del af Danmark"* med underrubrikken:

"De første resultater fra undersøgelsen af årsagssammenhænge til sygdomsbilledet blandt indlagte COVID-patienter i optageområdet for Hospitalsenheden Vest viser: Et varieret smittebillede. At borgere over 50 år med ledsage-sygdomme er i særlig risiko for at blive indlagt med COVID-19. At smitten bredte sig i Vestdanmark tidligere end antaget."

Herefter fortsatte pressemeddelelsen således:

"I pandemiens tidlige fase var [Bynavn 1] den kommune i Jylland med flest indlagte patienter med COVID-19 i forhold til indbyggertal. Derfor samlede Hospitalsenhe-

den Vest for en måned siden en gruppe af forskere til at lave en systematisk gennemgang af de indlagte patienters journaler for at søge viden om blandt andet smittekilder og udbredelsen af COVID-19 i hospitalets optageområde.

Varieret smittebillede og tidligere smitte

Efter gennemgang af de første 109 patientjournaler er hospitalet klar til at dele de første resultater. Om dem siger [Klager], forskningskoordinerende ledende overlæge ved [Forskningscenter]:

- De første data viser, at der er tale om et sammensat og varieret smittebillede, hvor både udlandsrejser, deltagelse i arrangementer og især tæt fysisk kontakt med en COVID-19 positiv person udgør de sandsynlige smittekilder.
 - Hvilke udenlandsrejser og arrangementer, der konkret er tale om, er vores datagrundlag for spinkelt til at sige noget om på nuværende tidspunkt. I mere end halvdelen af journalerne fremgår det ikke, hvordan patienterne er blevet smittet.
 - Viden om inkubationstid og de nye data om debut af symptomer hos den første større gruppe af vores patienter sandsynliggør, at hovedparten af smitten fandt sted i slutningen af februar. Det tyder enten på, at Vestdanmark formentlig har haft en smittespredning tidligere end hidtil antaget, eller at tiden fra smitte til sygdommens debut generelt er kortere end hidtil antaget.
- [...]"

Avisen Danmark kontaktede den 27. april 2020 [Klager], fordi avisen ønskede et interview. I første omgang afslog kommunikationschefen i Hospitalsenheden Vest på Regionshospitalet i [Bynavn 1] et interview med henvisning til pressemeddelelsen af 24. april 2020.

Den 4. maj 2020 sendte Avisen Danmark følgende mail kommunikationschefen:

"Jeg ved godt, du siger, I ikke vil kommentere yderligere. Men to viruseksperter kritiserer nu, at [Klager] selv er flerårigt medlem af [Hesteforbund], som afholdte hingstekåringen. De vurderer, at det skader undersøgelsens troværdighed og strider mod god videnskabelig skik, at det ikke deklarerer. Jeg vil meget gerne have et interview med [Klager], hvor hun forholder sig til kritikken. Kan det lade sig gøre? Deadline for interview er klokken 15.30 i morgen tirsdag."

[Klager] deltog herefter i et interview den 5. maj 2020, hvorefter avisen sendte hendes svar under interviewet til citattjek samme dag.

[Klager] svarede senere den 5. maj 2020 følgende til Avisen Danmark:

"Jeg har nu gennemset mine citater og gjort enkelte sproglige og faktuelle rettelser (markeret med grønt) for at sikre forståelsen. Under vores samtale anvendte jeg ordet fejl citeret én gang – ikke to som det står i din tekst. Derfor er det rettet. Svaret på dine supplerende spørgsmål er tilføjet (markeret med rødt). Endeligt har jeg markeret to af dine spørgsmål med blå, da det var anderledes formulerede spørgsmål, du stillede mig forud for det efterfølgende svar, som du heller

ikke citerer i sin helhed og rette kontekst. Du bedes derfor gengive både spørgsmål og svar retvisende og i sin rette kontekst, som ordene faldt under vores interview. Jeg vil gerne understrege, at DR har ikke fejlciteret mig i deres artikel men netop angivet hele mit svar i kontekst. Se nedenstående:

På baggrund af undersøgelsen og den generelle viden man har om inkubationstid for sygdommen, kalder [Klager] det derfor usandsynligt, at hingstekåringen var arnested for smitte.

- Vores undersøgelse viser, at den store gruppe af de tidligste patienter, vi fik indlagt i starten af marts, med stor sandsynlighed er blevet smittet i slutningen af februar, siger [Klager].

- Men helt at afvise, at nogle på et senere tidspunkt også er blevet smittet, hvis man har været til et andet stort socialt arrangement, det kan man aldrig.

Desuden undrer det mig, at du ikke gengiver de svar jeg gav på dine spørgsmål om mit medlemskab af [Hesteforbund]. Er det problematisk og i strid med god journalistisk skik?"

Nederst i [Klager]s mail af 5. maj 2020 fremgik det af Avisen Danmark fremsendte interview med [Klager]s kommentarer [journalistens spørgsmål er fremhævet med kursiv, ligesom enkelte ord/sætninger er udstreget eller tilføjet af [Klager] i teksten. [Klager]s redigering er fremhævet med kursiv, *Pressenævnet*]:

"Hej med jer.

Som lovet får I citattjek for faktuelle fejl. Vi har rykket artiklerne til torsdagsavisen, da vi nu også skal have fat i DR. Derfor behøver I ikke svare før senest klokken 14 i morgen onsdag.

Jeg har indsat to ekstra spørgsmål i bunden, som jeg ikke nåede at stille. Det sidste af dem introducerede jeg dog kort i begyndelsen af samtalen. Brødteksten til artiklen kommer her:

*I pressemeddelelsen fra ~~Region Midt~~ Hospitalsenheden Vest [Redigering foretaget af [Klager], *Pressenævnet* står der, at noget af det, I ville med undersøgelse var at finde svar på, hvorfor så mange i [Bynavn 1] blev smittet med Covid-19 i [Området]. [Hesteforbund]s Hingstekåring blev før undersøgelsen udnævnt som den mest sandsynlige smittekilde af en virolog. Har I på noget tidspunkt overvejet, om der ville være en interessekonflikt, hvis du som medlem af [Hesteforbund] skulle lede det projekt?*

Det har vi ikke overvejet. Der er ingen interessekonflikt i det her kvalitetsprojekt. Det ville der være, hvis det var en undersøgelse, der skulle be- eller afkræfte, om bestemte begivenheder, sociale arrangementer, eller rejser var årsagen. Så var det et helt andet forskningsprojekt, man skulle lave, og så kunne man begynde at overveje en interessekonflikt. Men jeg er jo fuldstændig enig i, at data fra det her kvalitetsprojekt ikke kan bruges til frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1], som jeg kan forstå, der har været en overskrift, der lyder. Måske bliver vores projekt ~~ligesom~~ brugt til at tage en anden diskussion, end *det* projektet er designet til at skulle bidrage til. Projektets formål har jo været, som titlen også siger, at finde årsagssammenhænge til indlagte covid-19 patienter i Hospitalsenheden Vest.

Udbredelsen i hospitalets optagelsesområde. Mulige smittekilder, sygdoms karakteristika og behandlingsbehov under indlæggelse, det har være fokus for projektets formål, og vi har jo også fortalt, at projektet formål ikke er at lave smitteopsporing. Vi registrerer og noterer i den udstrækning, det er angivet i patientjournalerne, om patienterne har angivet en mulig smittekilde, som de selv tror på har forårsaget deres sygdom. Vi har også fortalt om, hvor sparsom den viden er, og hvor mange data, der mangler. Vi har også interesseret os for, hvornår har det enkelte individ haft debut på corona, hvornår kom det første symptom. Det er også det, vi skriver i pressemeddelelsen. Så med det første symptom og anvendelse af den gængse inkubationstid, så kan man måske blive klogere. Vi har angivet to ting. Enten så har der formentlig været en tidligere smittespredning end hidtil kendt, eller også har sygdommens *inkubationstid*, altså tiden fra smittetidspunkt til debut på symptomer formentlig været kortere end hidtil antaget.

Du udtalte til DR i forbindelse med jeres foreløbige resultater af undersøgelsen, at det er usandsynligt, at hingstekåringen er arnested for det høje antal smittede i [Området]. Ifølge de to viruseksperter [Professor A] og [Professor B] kan man slet ikke udlede det ud fra jeres undersøgelse. Hvad mener du om den kritik?

Det vores undersøgelse kan sige, ~~det er, at~~ for den første andel af vores tidlige indlagte patienter, er at med viden om deres *symptomdebut* og inkubationstid, så kommer vi hen i slutningen af februar før mødet med deres smittekilder.

De patienter, som deltager i undersøgelsen blev indlagt mellem 9. marts og 14 april. Hingstekåringen fandt sted fra 4. - 8. marts. Inkubationstiden er ikke videnskabeligt fastslået endnu, og ifølge Sundhedsstyrelsen kan den være helt ned til to dage. Hvorfor er det så usandsynligt, at hingstekåringen er arnested til storsmitte i [Området], som du udtalte til DR?

Det kan jeg ikke udtale mig om. Det tror jeg, ingen kan.

Men det har du jo gjort til DR?

Nej, det har jeg ikke. Så er jeg fejl citeret. Vi kan fortælle om symptomdebuttidspunktet, fordi patienterne har oplyst om det. Det er registreret. Det er ud fra de angivelser i journalerne, at vi kan *dele* den information, vi giver i pressemeddelelsen, og som vi har delt med mange medier i Danmark. Vi har også set, at interessen for at drøfte et bestemt socialt arrangement har været stor, og det har vi igen og igen sagt, at det kan den her undersøgelse ikke bruges til at be- eller afkræfte noget om. ~~Der er~~ Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1]. Det er en lang periode, hvor de her 109 patienter kom til indlæggelse fra den 9. marts til den 14. april. Patienternes symptomdebut strækker sig fra 5. marts og helt til nærmest 14 april. Vi kan ~~slet hel-~~ ~~ler~~ ikke sige noget om, er om nogle dem, der blev indlagt senere i den her lange periode, blev smittet ved det store arrangement.

Når nu du står i spidsen for det her projekt, som blandt andet skal forsøge finde svar på, hvorfor [Bynavn 1] pludselig lyste op på landkortet som et sted med mange coronasmittede, og en virusekspert har vurderet at [Hesteforbund]s hingstekåring er den mest sandsynlige årsag, hvorfor har du så ikke deklareret, at du selv er medlem i [Hesteforbund]?

Jeg kan gentage det, jeg sagde før. Der er ingen interessekonflikter i det her kvalitetsprojekt.

Men kan du forstå, hvis nogle synes, det virker mystisk, at du selv er medlem i [Hesteforbund], og står for en undersøgelse, som du bagefter ifølge DR bruger som baggrund til at sige, at det er usandsynlig at hingstekåringen skulle være arnested for smitte i [Området]?

~~Men det er et fejleitet~~ Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger, og ikke på noget tidspunkt har udtalt, og derfor ikke kan tages til indtægt for.

Hvis du mener, du er blevet fejlciteret, hvorfor har du så ikke gjort indsigelse over for DR?

[Følgende svar fra [Klager] var fremhævet med rød skrift, *Pressenævnet*] Det er vist et spørgsmål om ordkløveri. Når DR spørger til et arnested, så er min pointe, at undersøgelsen af patientjournalerne peger på flere kilder. Ikke et bestemt arnested. Men et sammensat og varietet smittebillede.

De to viruseksperter [Professor A] og [Professor B] kritiserer, at det ikke er deklareret, at du er medlem af [Hesteforbund], og kalder det problematisk og i strid med god videnskabelig skik. Hvad mener du om det?

[Følgende svar fra [Klager] var fremhævet med rød skrift, *Pressenævnet*] Igen må jeg holde mig til det faktum, at vi har sat gang i en systematisk gennemgang af patientjournaler for at blive klogere på blandt andet: smitekilder, udbredelsen af COVID-19 i hospitalets optageområde, sygdomskaraktetika og behandlingsbehov under indlæggelsen.

Med venlig hilsen

[Journalisten, *Pressenævnet*]"

Avisen Danmark sendte herefter den 6. maj 2020 en mail til [Klager] og kommunikationschef for Hospitalsenheden Vest, [Person A], der blev indledt således:

"Hej med jer.

Vi har skåret spørgsmål-svar interviewet til, da det var for langt. I får det og brødteksten fra hovedartiklen herunder.

Artiklerne publiceres på nettet senere i dag og kommer i avisen i morgen. Deadline for besvarelse af de sidste spørgsmål er klokken 18 i dag.

[Herefter fulgte interview-teksten og dernæst hovedartiklen "*Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] - men er selv medlem af [Hesteforbund]: Nu ændrer hun forklaring*", *Pressenævnet*]"

Kommunikationschefen svarede samme dag følgende til Avisen Danmark:

"En sidste runde herfra med to væsentlige forhold, som jeg vil bede dig tage med i artiklen, sådan at læseren gives en fair mulighed for at tage stilling til de spørgsmål, du rejser i artiklen.

1) At medtage dit spørgsmål og [Klager]s svar fra i går:

Hvis du mener, du er blevet fejlciteret, hvorfor har du så ikke gjort indsigelse over for DR?

Det er vist et spørgsmål om ordkløveri. Når DR spørger til et arnested, så er min pointe, at undersøgelsen af patientjournalerne peger på flere kilder. Ikke et bestemt arnested. Men et sammensat og varieret smittebillede.

2) Medtage dine spørgsmål og [Klager]s svar om medlemskab af [Hesteforbund] fra interviewet.

Hvis det ikke sker, giver du forsætligt et misvisende billede af sagen. Derved forhindrer du, at læserne får muligheden for selv at tage stilling på baggrund af alle oplysninger. Og i så fald ville det være mangel på transparens over for både læsere og kilder og dermed ensbetydende med en ringe og etisk uansvarlig journalistik.”

Dertil sendte kommunikationschefen fra Hospitalsenheden Vest samme dag den 6. maj 2020 følgende mail til Avisen Danmarks chefredaktør, [Chefredaktøren], og bestyrelsesformand, [Bestyrelsesformanden] fra Jysk Fynske Medier:

Kære chefredaktør, [Chefredaktøren], Avisen Danmark og bestyrelsesformand, [Bestyrelsesformanden], Jysk Fynske Medier

Vi henvender os til jer med en undring, et spørgsmål samt nedenstående materiale til jeres orientering.

Efter at have været i dialog med journalist [Journalisten] vedrørende svar på spørgsmål relateret til et klinisk kvalitetsprojekt i Hospitalsenheden Vest undrer det os, at svarene på centrale spørgsmål ikke er planlagt medtaget i udgivelsen af en artikel i Avisen Danmark. Vi er oplyst, at artiklen skal udkomme denne aften.

Vores spørgsmål til jer er derfor, om en sådan mangel på transparens er forenelig med høj journalistisk faglighed, etisk ansvarlig journalistik og de standarder, som I beskriver er kendetegnende for Jysk Fynske Medier.

Til jeres orientering kan I nedenfor se ordlyden af de planlagte artikler og hele den tidligere korrespondance med journalisten.

Ved behov for yderligere oplysninger står vi naturligvis gerne til rådighed. Og vi frem til at høre fra jer.”

Den påklagede artikel

Avisen Danmark bragte den 6. maj 2020 artiklen ”Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] - men er selv medlem af [Hesteforbund]: Nu ændrer hun forklaring” på hjemmesiden avisedanmark.dk. Artiklen blev bragt i den trykte udgave af Avisen Danmark den 7. maj 2020. Artiklen har følgende underrubrik:

”Undersøgelse blev brugt til opsigtsvækkende ”frifindelse” af hingstekåring som arnested for smitte med coronavirus i [Området]. Nu viser det sig, at forskeren bag selv er medlem af [Hesteforbund], der arrangerede kåringen, som 50.000 mennesker deltog i.”

Artiklen har følgende indhold:

”Coronavirus: Det er usandsynligt, at [Hesteforbund]s hingstekåring i [Bynavn 1] var årsag til, at [Området] lyste op på danmarkskortet som et område, hvor en stor del af befolkningen var smittet med coronavirus, lød budskabet fra forskningskoordinerende overlæge [Klager] til DR i slutningen af april.

[Klager] er lektor på [Bynavn 2] Universitet og leder af [Forskningscenter], der har undersøgt 109 patientjournaler for at finde svar på, hvorfor så mange blev smittet med coronavirus i [Området], samt om smitten kunne spores tilbage til enkelte begivenheder som for eksempel [Hesteforbund]s hingstekåring, som en virolog havde udnævnt som den mest sandsynlige smitekilde.

Efter overlægens udtalelser har de to viruseksperter [Professor A] og [Professor B] kritiseret undersøgelsen. De vurderer, at den ikke kan bruges til at give svar på, om hingstekåringen var arnested, eller hvor stor en smittespreder hingstekåringen var, blandt andet fordi man endnu ikke kender inkubationstiden, fordi der kun indgår indlagte patienter på Hospitalsenheden Vest, fordi der ikke indgår smitteopsporing, og fordi man ikke har foretaget en stikprøve blandt deltagerne til hingstekåringen. Nu kan avisen Danmark afsløre, at [Klager], der også arbejder som lektor på [Bynavn 2] Universitet, selv er en del af den branche, som hun delvist har frikendt. Så sent som sidste sommer deltog [Klager]s dengang treårige hoppe i en af avlsforbundet [Hesteforbund]s kåringer. Det fremgår af kåringsprogrammet, som ligger på [Hesteforbund]s hjemmeside.

[Hernæst var indsat en faktaboks om Forskningscenteret [Forskningscenter], *Pressenævnet*]

Eksperter: Det går altså ikke

Under et interview med avisen Danmark erkender [Klager], at hun fortsat er medlem af [Hesteforbund], som arrangerede hingstekåringen. [Klager] har været medlem af [Hesteforbund] ad flere omgange, og helt tilbage til 2008 har hun haft en hoppe til kåring i avlsforbundet.

Forskerens flerårige medlemskab af [Hesteforbund] er problematisk for undersøgelsen. Det vurderer den ene af de to viruseksperter, der tidligere i avisen Danmark har sat spørgsmålstegn ved undersøgelsens kvalitet.

- Når forskeren stiller sig op og siger, at det er usandsynligt, at hingstekåringen var årsagen til smitten, bliver hun nødt til at sige, hvis hun har en interesse i det. Det kan ikke nytte noget, hun selv er medlem af det, hun frikender. Det går altså ikke. Hun har været en del af branchen i en årrække. Selv hvis hun ikke længere var medlem, ville det være problematisk, fordi hun har kontakter i branchen, siger [Professor A].

[Professor B], professor i virologi ved [Bynavn 3] Universitet, er enig.

- Det strider mod god videnskabelig skik ikke at oplyse, når man har interesser eller tilknytning til den organisation, der er under luppen i det her. Hendes tilknytning har formentlig ikke ændret resultatet af undersøgelsen, men det kan godt være, det har påvirket hendes tilbøjelighed til at udlægge resultatet som om, det frikender hestestævnet, siger han.

[Her er indsat et billede af [Klager] og teksten LÆS OGSÅ fremhævet med rød skriftfarve udgør et link til artiklen ”Forsker ændrer forklaring: Undersøgelse kan ikke frikende hingstekåring” bragt samme dag, *Pressenævnet*]

Forsker ændrer forklaring

I [Hesteforbund]s [Medlemsblad] førte undersøgelsen til underrubrikken: ”En forskergruppe har nu klarlagt, hvorfor [Bynavn 1] var den kommune vest for Sjælland med flest indlagte som følge af Covid-19 i forhold til indbyggertal. Hingstekåringen har været nævnt som årsag, men det er ikke tilfældet”.

En konklusion, som ifølge de to viruseksperter er meget langt fra sandheden.

- Det er klokkeklart spin fra branchens side. Branchen er meget hurtigt ude at frikende sig selv på et grundlag, den slet ikke har. Det er der sådan set ikke noget odiøst i, det skal bare være transparent. Hvis det var en videnskabelig artikel, skulle forskeren skrive, at der var en interessekonflikt, siger [Professor A].

I dag erkender forskningsgruppeleder [Klager] også, at undersøgelsen ikke kan bruges til at be- eller afkræfte, hvorvidt hingstekåringen var arnested eller ej. Det skyldes blandt andet, at inkubationstiden ifølge Sundhedsstyrelsen kan variere mellem to og 12 dage.

- Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1], siger hun.”

[Her ses et billede af [Professor A], professor i mikrobiologi ved [Bynavn 4] Universitet, *Pressenævnet*]

Forsker: Jeg blev fejl citeret

Til gengæld kan forskeren ikke genkende sin egen udtalelse til DR om, at det er usandsynligt, at hingstekåringen var arnested.

- Det er et fejl citat. Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger og ikke på noget tidspunkt har udtalt og derfor ikke kan tages til indtægt for, siger hun i avisen Danmarks interview.

Et lyt til DR P4's morgenprogram fredag 24. april fortæller dog noget andet. Forskeren siger ordret til et spørgsmål om, hvorvidt hingstekåringen kan være arnested for smitte:

- Det er ikke sandsynligt.

[Forskningscenter]s undersøgelse baserer sig på 109 journaler fra patienter, som var indlagt på Hospitalsenheden Vest fra 9. marts til 14. april. [Klager] oplyser, at deres sygdomsdebut ifølge patienternes egne oplysninger strækker sig fra 5. marts og helt til nærmest 14 april.

Det har ikke været muligt at få adgang til en rapport eller data bag undersøgelsen. Der er blot tale om foreløbige resultater, og derfor er der kun pressemeddelelsen, har Hospitalsenheden Vest oplyst.

- Det er problemet, ved at tingene kommer ud på den måde, de gør her. Hvis det havde været en videnskabelig artikel, skal man deklarerer, hvad man har af interesser, siger [Professor B].

Virusekspert [Professor A] vurderer, at [Hesteforbund] og forskerens ageren i sagen er uheldig, fordi den kan forringe vores muligheder for at blive bedre til at bekæmpe virus i fremtiden.

- Hvis vi skal lære noget af det her, er vi nødt til at have transparens, og vi er nødt til at kigge ned i ting. Det kan ikke nytte, at branchen starter med at frikende sig selv. Så bliver vi aldrig klogere, siger han.”

Anden omtale

Samme dag den 6. maj 2020 bragte Avisen Danmark også artiklen ”Forsker ændrer forklaring: Undersøgelse kan ikke frikende hingstekåring” på hjemmesiden avisendanmark.dk. Der er indsat i et link til denne artikel i den påklagede artikel. I starten af artiklen er indsat et billede af [Klager]. Artiklen har følgende underrubrik:

”Forskningskoordinerende overlæge i [Forskningscenter], [Klager], der har stået for undersøgelsen af smittekilder i [Området], afviser, at det udgør en interessekonflikt, at hun er medlem af [Hesteforbund], som arrangerede kåringen. Men hun erkender nu, at undersøgelsen ikke kan sige noget om, hvorvidt hingstekåringen var arnested eller ej, selv om hun tidligere har sagt til DR, at det er usandsynligt at hingstekåringen skulle være arnested.”

Artiklen har følgende indhold:

”[Klager], i pressemeddelelsen fra Hospitalsenheden Vest står der, at noget af det, I ville med undersøgelsen, var at finde svar på, hvorfor så mange i [Bynavn 1] blev smittet med coronavirus i [Området]. [Hesteforbund]s hingstekåring blev før undersøgelsen udnævnt som den mest sandsynlige smittekilde af en virolog. Har I på noget tidspunkt overvejet, om der ville være en interessekonflikt, hvis du som medlem af [Hesteforbund] skulle lede det projekt?”

- Det har vi ikke overvejet. Der er ingen interessekonflikt i det her kvalitetsprojekt. Det ville der jo være, hvis det var en undersøgelse, der skulle be- eller afkræfte, om bestemte begivenheder, sociale arrangementer, eller rejser var årsagen. Så var det et helt andet forskningsprojekt, man skulle lave, og så kunne man begynde at overveje en interessekonflikt. Men jeg er jo fuldstændig enig i, at data fra det her kvalitetsprojekt ikke kan bruges til frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1], som jeg kan forstå, der har været en overskrift, der lyder.

Du udtalte til DR i forbindelse med jeres foreløbige resultater af undersøgelsen, at det er usandsynligt, på grund af den viden, I har om inkubationstid og sygdomsdebut, at hingstekåringen er arnested for det høje antal smittede i [Området]. Ifølge de to viruseksperter [Professor A] og [Professor B] kan man slet ikke udlede det ud fra jeres undersøgelse. Hvad mener du om den kritik?”

- Det, vores undersøgelse kan sige, er, at den første andel af vores tidlige indlagte patienter, med den viden, vi har om deres symptomdebut og inkubationstid, så kommer vi hen i slutningen af februar i mødet med deres smittekilde.

De patienter, som deltager i undersøgelsen blev indlagt mellem 9. marts og 14 april. Hingstekåringen fandt sted 4.-8. marts. Inkubationstiden er ikke videnskabeligt fastslået endnu, og ifølge Sundhedsstyrelsen kan den være helt ned til to dage. Hvorfor er det så usandsynligt, at hingstekåringen er årsag til storsmitte i [Området], som du udtalte til DR?”

- Det kan jeg ikke udtale mig om. Det tror jeg, ingen kan.

Men det har du jo gjort til DR?”

- Nej, det har jeg ikke. Så er jeg fejlciteret. Vi kan fortælle om symptomdebuttidspunktet, fordi patienterne har oplyst om det. Det er registreret. Det er ud fra de angivelser i journalerne, at vi kan dele den information, vi giver i pressemeddelelsen, og som vi har delt med mange medier i Danmark. Vi har også set, at interessen for at drøfte et bestemt socialt arrangement har været ekstra stor, og det har vi igen og igen sagt, at det kan den her undersøgelse ikke bruges til at be- eller afkræfte noget om. Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1].

Når nu du står i spidsen for det her projekt, som blandt andet skal forsøge finde svar på, hvorfor [Bynavn 1] pludselig lyste op på landkortet som et sted med mange coronasmittede, og en virekseperter har vurderet at [Hesteforbund]s hingstekåring er den mest sandsynlige årsag, hvorfor har du så ikke deklareret, at du selv er medlem i [Hesteforbund]?

- Jeg kan gentage det, jeg sagde før. Der er ingen interessekonflikter i det her kvalitetsprojekt.

Kan du forstå, hvis nogle synes, det virker mystisk, at du selv er medlem i [Hesteforbund], og står for en undersøgelse, som du bagefter, ifølge DR, bruger som baggrund til at sige, at det er usandsynligt, at [Hesteforbund]s hingstekåring skulle være arnested for smitte?

- Men det er et fejlcitat. Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger, og jeg ikke på noget tidspunkt har udtalt og derfor ikke kan tages til indtægt for.

Hvis du mener, at du er blevet fejlciteret, hvorfor har du så ikke gjort indsigelse over for DR?

- Det er vist et spørgsmål om ordkløveri. Når DR spørger til et arnested, så er min pointe, at undersøgelsen af patientjournalerne peger på flere kilder. Ikke et bestemt arnested. Men et sammensat og varieret smittebillede.

De to virekseperter [Professor A] og [Professor B] kritiserer, at det ikke er deklareret, at du er medlem af [Hesteforbund]. De kalder det problematisk og i strid med god videnskabelig skik. Hvad mener du om det?

- Igen må jeg holde mig til det faktum, at vi har sat gang i en systematisk gennemgang af patientjournaler for at blive klogere på blandt andet smitekilder, udbredelsen af Covid-19 i hospitalets optageområde, sygdomskaraktistika og behandlingsbehov under indlæggelsen.

Ikke tale om et fejlcitat

Efter interviewet med [Klager] har avisen Danmarks journalist hørt DR "P4 Morgen"s interview med forskningsgruppelederen fra den 24. april.

Interviewet viser, at der ikke er tale om et fejlcitat, og derfor vendte avisen tilbage til [Klager] med flere spørgsmål tirsdag eftermiddag. Vi ville gerne have hende til at svare på disse spørgsmål:

Jeg har hørt DR's interview med dig i "P4 Morgen" fra fredag 24. april kl. 7.17. Der bliver du spurgt til, om hingstekåringen kan være arnested. Du siger ordret, at det ikke er sandsynligt. Hvordan kan du så mene, at du er blevet fejlciteret?

Du siger, at der ville være en interessekonflikt, hvis det var en undersøgelse, der skulle be- eller afkræfte, om bestemte begivenheder, sociale arrangementer, eller rejser var årsagen. Men er det ikke netop det, du bruger undersøgelsen til, når du

til DR siger, at det ud fra jeres data ikke er sandsynligt, at hingstekåringen er arnested?

Hvordan kan man have tillid til, at fremtidige undersøgelser fra [Forskningscenter] og formidlingen af resultaterne, er uafhængig?

[Klager] er ikke vendt tilbage med svar på spørgsmålene.”

Efter den påklagede artikel

Den 14. maj 2020 bragte Avisen Danmark ledende overlæge, lektor, dr. med. [Klager]s læserbrev ”Når virkeligheden skævvrides” med underrubrikken:

”Jeg kender ingen i bestyrelse eller ledelse for [Hesteforbund], jeg er ikke en del af hverken inderkreds eller ”branche”, og jeg deltog ikke i [Heste-messen] i marts.”

Selve læserbrevet havde følgende ordlyd:

”Replik: En række nyhedssites under Jysk Fynske Medier bragte den 6. maj en artikel under overskriften ”Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] – men er selv medlem af [Hesteforbund]: Nu ændrer hun forklaring”.

Artiklen er blevet citeret i en lang række andre medier og stod også at læse i avisen Danmark den 7. maj. Alene overskriften indeholder tre fejl: Jeg har ikke frikendt noget arrangement for at have bidraget til smitte med covid-19. Jeg er ikke medlem af [Hesteforbund]. Og jeg har ikke ændret forklaring.

Men artiklerne efterlader unægtelig offentligheden med et unuanceret og misvisende billede af virkeligheden, som anfægter min habilitet og lødigheden af det arbejde, som mine dygtige forskningskolleger og jeg udfører i [Forskningscenter].”

Efter læserbrevets første to afsnit er indsat en grå tekstboks med Avisen Danmarks kommentar til læserbrevet:

”Avisen Danmarks kommentar:

Avisen fastholder artiklen. [Klager] oplyser selv under interviewet, at hun er medlem af [Hesteforbund]. Ordret siger hun: ”Jeg har købt et medlemskab i 2019 for at kunne holde min hoppe til i foråret 19 og være medlem frem til, at min hoppe foler om en måned, altså i juni 2020”.

I forhold til ændret forklaring svarer [Klager] 24. april i DR på et spørgsmål om, hvorvidt hingstekåringen kunne være arnested til storsmitten i [Området]: ”Det er ikke sandsynligt. Vores undersøgelse viser, at den store gruppe af de tidligste patienter, vi fik indlagt i starten af marts, med stor sandsynlighed er blevet smittet i slutningen af februar”. Efter to vireksperters kritik af, at undersøgelsen bliver brugt til at frikende hingstekåringen, siger [Klager] 6. maj til avisen Danmark:

”Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1]”.

Derudover forklarede [Klager], at hun er blevet fejlciteret i DR. Til spørgsmålet ”Kan

du forstå, hvis nogle synes, det virker mystisk, at du selv er medlem i [Hesteforbund], og står for en undersøgelse, som du bagefter, ifølge DR, bruger som baggrund til at sige, at det er usandsynligt, at [Hesteforbund]s hingstekåring skulle være arnested for smitte?”, svarede hun: ”Men det er et fejlцитat. Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger, og jeg ikke på noget tidspunkt har udtalt og derfor ikke kan tages til indtægt for”.

[Klager]s svar til DR er båndet og kan høres i P4s morgenprogram fra den 24. april. Avisen Danmark har også båndet interviewet med [Klager].
Chefredaktør [Chefredaktøren], avisen Danmark”

[Klager]s læserbrev fortsætter herefter således:

”Baggrunden er, at Hospitalsenheden Vest i marts oplevede et uforholdsvist stort antal indlagte patienter, der var smittet med covid-19, i forhold til hospitalets optageområde. Mens travle kolleger tog sig af behandlingen af det voksende antal syge, samlede vi en gruppe forskere til at søge viden om blandt andet smittekilder, udbredelsen af covid-19 i hospitalets optageområde, sygdomskaraktetika og behandlingsbehov.

På grund af pressens store interesse for undersøgelsen offentliggjorde hospitalet en pressemeddelelse den 24. april med de første delresultater fra en systematiske gennemgang af de første 109 patientjournaler.

I en række interviews gentog jeg igen og igen konklusionerne: At de første data viser et sammensat og varieret smittebillede, at vores datagrundlag er for spinkelt til på nuværende tidspunkt at sige noget om konkrete smittekilder, og at viden om inkubationstid og de nye data om debut af symptomer hos den første større gruppe af patienter sandsynliggør, at hovedparten af smitten fandt sted i slutningen af februar.

En artikel i avisen Danmark den 31. marts med en professor fra [Bynavn 3] Universitet som kilde gættede på, at [Heste-messen] med Hingstekåring, der fandt sted i Messecenter [Bynavn 1] den 4. til 8. marts, er den væsentligste årsag på grund af antallet af deltagere.

På et direkte spørgsmål fra DR Midt Vest den 24. april om vores data pegede på den såkaldte Hingstekåring som arnested for den udbredte smitte i [Bynavn 1], svarede jeg ordret: ”Det er ikke sandsynligt. Undersøgelsen sandsynliggør, at hovedparten af smitten hos den første større gruppe af vores patienter fandt sted i slutningen af februar. Men helt at afvise, at nogle på et senere tidspunkt også er blevet smittet, hvis man har været til et andet stort socialt arrangement, det kan man aldrig.”

Altså: Vores undersøgelse handler ikke om [Heste-messen] eller andre specifikke arrangementer. Og vores data kan ikke bruges til at ”frikende” noget arrangement for at have bidraget til smitte. Data siger intet om, at hvorvidt nogle af vores senere indlagte patienter er blevet smittet på [Heste-messen]. Vores foreløbige data peger derimod på et sammensat og varieret smittebillede og intet samlet arnested.

Denne væsentlige nuancering gentog jeg til avisen Danmarks journalist. Alligevel skrev hun i sin artikel den 6. maj, at jeg sagde ét den 24. april og nu siger noget andet. Det er ikke tilfældet. Både journalistens udlægning om, at jeg ”frikendte Hingstekåring” og ”nu ændrer forklaring” er derfor forkert.

Det samme er hele præmissen for avisen Danmarks såkaldte ”afsløring” af, at jeg personligt skulle have en interessekonflikt i sagen, fordi jeg ”erkender” at jeg er medlem af [Hesteforbund], der er blandt arrangørerne af [Heste-messen] og Hingstekåringen. Avisen har skabt et billede af, at jeg er en del af ”branchen” og derfor kunne have en interesse i at ”frikende” [Hesteforbund] for anklager om ikke at aflyse arrangementet på trods af statsministerens opfordring den 6. marts til ikke at samle flere end 1000 mennesker på samme sted.

Lad mig derfor fortælle om min forbindelse til [Hesteforbund]. Jeg har intet med arrangementet i [Bynavn 1] at gøre. Jeg kender ingen i bestyrelse eller ledelse for [Hesteforbund], jeg er ikke en del af hverken inderkreds eller ”branche”, og jeg deltog ikke i [Heste-messen] i marts.

Jeg har derimod privat derhjemme en ung hoppe, som i 2019 skulle have sine papirer i orden. Det kunne hesten kun få ved en såkaldt hoppekåring for varmblodsheste, og deltagelse krævede et enkelt års medlemskab af avlsforbundet [Hesteforbund]. Lidt som da man i min barndom skulle melde sig ind i Dansk Vandrelaug, hvis familien ville på sommerferie med overnatning på vandrehjem. Af førnævnte grund måtte jeg også købe et enkelt års medlemskab i henholdsvis 2008 og 2010, hvor jeg heller ikke havde andre forbindelser til avlsforbundet. Mit medlemskab i [Hesteforbund] udløb automatisk i slutningen af 2019.

Med andre ord: Jeg er ikke medlem af [Hesteforbund]. Jeg var det heller ikke, da vi i forskergruppen planlagde og begyndte undersøgelsen.

Avisen Danmarks journalist skriver, at jeg ”erkender” mit medlemskab og antyder dermed noget odiøst, men under interviewet svarede jeg åbent på spørgsmål om medlemskab. Journalisten optog samtalen på bånd, men hun valgte ikke at tage sine spørgsmål og mine svar om tidligere medlemskab med i sin historie. Om hun redegjorde for nuancerne over for de to professorer, som hun bad om at forholde sig til min habilitet, ved jeg ikke.

Hvorvidt sagens rette sammenhæng berettiger til en mistænkeliggørelse og spørgsmål om interessekonflikt, må andre bedømme. Jeg ser det lidt som, hvis en forsker laver en undersøgelse om patienters madvaner og så bliver beskyldt for interessekonflikt og inhabilitet, fordi han har købt mælk i Kvickly og har været medlem af Coop. Sidste år.

Vi fortsætter nu vores arbejde og forventer at offentliggøre flere resultater om sygdomsbilledet blandt indlagte covid-patienter i optageområdet for Hospitalsenheden Vest i løbet af sensommeren og i slutningen af året.

Indtil da kan dette indlæg forhåbentlig gøre os alle klogere på, hvad der sker, når dele af pressen er mere optaget af lave forudindtagne opsigtvækkende konflikthistorier end at give offentligheden et korrekt billede af virkeligheden.”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 25. maj 2020.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Korrekt information og forelæggelse

[Klager] har anført, at hun som forskningskoordinerende ledende overlæge i Hospitalsenheden Vest og leder [Forskningscenter] sammen med en gruppe af hospitalets forskere i Corona-pandemiens tidlige fase i marts 2020 undersøgte viden om blandt andet smitekilder, udbredelsen af covid-19 i hospitalets optageområde, sygdomskaraktistika og behandlingsbehov.

Hun har anført, at artiklen *"Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] – men er selv medlem af [Hesteforbund]. Nu ændrer hun forklaring"* indeholder faktuelle fejl.

Hun mener, at Avisen Danmarks artikel, der også blev bragt på Jysk-Fynske Mediers 13 nyhedssites på Fyn og i det meste af Jylland, byggede på en grundlæggende forkert præmis om, at hun stod i spidsen for en undersøgelse, hvis formål var at be- eller afkræfte den såkaldte Hingstekårings medvirken til corona-smitte, selv om hun er tæt knyttet til en af medarrangørerne bag [Heste-messen].

[Klager] har bestridt, at undersøgelsens formål var at undersøge et konkret arrangement, og at hun skulle være knyttet til et offentligt arrangement i [Området]. Hun har i den anledning anført, at kommunikationschef [Person A] fra Hospitalsenheden Vest dertil alene er citeret for følgende om undersøgelsen:

"I regi af Hospitalsenheden Vest er nedsat en gruppe, som undersøger emnet. Det er vores forhåbning, at vi inden for 2-3 uger kan bidrage med viden om de hypoteser, der aktuelt er i spil."

Baggrunden for artiklens grundlæggende påstand om, at hun skulle have et habilitetsproblem er derfor både ubegrundet, misvisende og faktisk forkert. Hun har understreget, at hun ikke har frikendt nogen hingstekåring, at hun er ikke medlem af [Hesteforbund], og at hun ikke har ændret forklaring. Hun har henvist til punkt A.1 om korrekt information i de vejledende regler for god presseskik.

Alligevel blev den stort opsatte artikel bragt og efterfølgende citeret af en række andre medier, og den har i offentligheden via artikler og opslag på sociale medier skabt et billede, der er direkte forkert, og som uretmæssigt har krænket hendes personlige og professionelle troværdighed samt skadet [Forskningscenter]s anseelse.

[Klager] har anført, at Jysk-Fynske Medier telefonisk fik en forklaring på hendes kortvarige medlemskab af [Hesteforbund], men at Avisen Danmark mod bedre vidende undlod at efterprøve tvivl om centralt spørgsmål om medlemskab og valgte ad flere omgange ikke at medtage hele hendes forklaring i artiklen. Hun har i den forbindelse henvist til punkt A.3 om forelæggelse i de vejledende regler for god presseskik.

Hun har anført, at hun under interviewet den 5. maj 2020 svarede nogenlunde sådan på journalistens spørgsmål, om hun var medlem af [Hesteforbund]:

”Ja, det er jeg... jeg købte i hvert tilfælde et medlemsskab i 2019... medlemsskab er obligatorisk for at få en hoppe godkendt til avl... hvorvidt et enkelt års medlemsskab i [Hesteforbund] følger et kalenderår eller gælder 12 måneder fra indmeldelsestidspunktet er jeg faktisk i tvivl om....så det må du ikke hænge mig op på... enten udløb mit medlemsskab ved årsskiftet eller her i foråret.”

Hun har henvist til, at Avisen Danmark alene bragte den første del af svaret som legitimation for sin historie, og dermed udelukkede offentligheden fra viden om hendes nuanceringer og usikkerhed om medlemsskabets udløb, som fulgte i det 10 til 15 minutters lange interview, som Avisen Danmark optog på bånd. Hun har bemærket, at selv om hun under sagens behandling i Pressenævnet anmodende Pressenævnet om at bede om hele optagelsen af interviewet, der varede mellem 10 og 15 minutter, så har nævnet og hun kun modtaget et udsnit på 3 minutter.

[Klager] har i den anledning anført, at da Avisen Danmark om eftermiddagen den 6. maj 2020 sendte citaterne til gennemsyn med svarfrist klokken 18, forsøgte hun og hospitalets kommunikationschef at få de væsentlige nuanceringer med. Dertil blev en skriftlig anmodning samme dag omkring klokken 17.50 til chefredaktør på Avisen Danmark [Chefredaktøren] og bestyrelsesformand i Jysk-Fynske Medier [Bestyrelsesformanden] om at viderebringe hele hendes svar på spørgsmål om medlemsskab i artiklen ikke imødekommet.

[Klager] har yderligere anført, at hun også forklarede Avisen Danmark, at hun ikke har ændret forklaring, men igen og igen har sagt det samme; at undersøgelsen aldrig har handlet om [Heste-messen] eller andre specifikke arrangementer, og at undersøgelsens data ikke kan bruges til at ”frikende” noget arrangement for at have bidraget til smitte. Hun har i den forbindelse anført, at data ikke siger om, hvorvidt nogle senere indlagte patienter er blevet smittet på [Heste-messen]. Undersøgelsens foreløbige data peger derimod på et sammensat og varieret smittebillede og intet samlet arnested. Til trods herfor fremstillede Avisen Danmark sagen således, at hun skulle have ændret forklaring og dermed er utroværdig.

[Klager] har uddybende forklaret følgende:

”Arnested betyder, at det er her ”alting tager sit udgangspunkt”. ”Årsag til smitte” dækker over, at der kan være et eller flere tilfælde og på vilkårlige tidspunkter. Altså en væsentlig sondring. Jeg har hele tiden både over for Avisens Danmark og andre medier forklaret og fastholdt, at de første data viser et sammensat og varieret smittebillede, at datagrundlaget er for spinkelt til at sige noget om konkrete arrangementer, og at viden om inkubationstid og debut af symptomer hos den første større patientgruppe sandsynliggør, at hovedparten af smitten fandt sted i slutningen af februar. På den baggrund er det ikke sandsynligt, at [Heste-messen] var ”arnested”, og det kan ikke udelukkes, at der har været deltagere, som blev smittet på messen (”årsag til smitte”) og indlagt med COVID-19 senere end den første større patientgruppe.”

Hun har som bilag til klagen medsendt kopi af pressemeddelelse af 24. april 2020 fra Hospitalsenheden Vest på Regionshospitalet i [Bynavn 1] vedrørende den omtalte forskerundersøgelse. Hun har dertil indsendt et link til artiklen ”*Hvorfor blev [Bynavn 1] et epicenter for corona? Første resultat af undersøgelse ligger klar*” bragt på dr.dk den 24. april 2020. I artiklen citeres [Klager] for følgende:

”[...]

- De første data viser, at der er tale om et sammensat og varieret smittebillede, hvor både udlandsrejser, deltagelse i arrangementer og især tæt fysisk kontakt med en Covid-19 positiv person udgør de sandsynlige smittekilder.

Det fortæller en af forskerne bag undersøgelsen, [Klager], der er forskningskoordinerende ledende overlæge ved [Forskningscenter].

[...]

På baggrund af undersøgelsen og den generelle viden man har om inkubationstid for sygdommen, kalder [Klager] det derfor usandsynligt, at hingstekåringen var arnested for smitte.

- Vores undersøgelse viser, at den store gruppe af de tidligste patienter, vi fik indlagt i starten af marts, med stor sandsynlighed er blevet smittet i slutningen af februar, siger [Klager].

- Men helt at afvise, at nogle på et senere tidspunkt også er blevet smittet, hvis man har været til et andet stort socialt arrangement, det kan man aldrig.

[...]

Derfor håber forskningsgruppen nu at kunne få fat i flere af de patienter, der har været indlagt, så man kan få uddybet informationer fra journalerne.

- Vi har brug for flere oplysninger fra patienterne for at få et meget mere helstøbt billede af smittekilder og sygdomsforløb, siger [Klager].

[...]”

[Klager] har afslutningsvis anført, at det var Avisen Danmark, der oprindeligt offentliggjorde påstanden om, at Hestetævnet i [Bynavn 1] var selve arnestedet for den oprindelige smittespredning i Vestjylland, og da en gennemgang af COVID-19 patientjournaler på Hospitalsenheden Vest i april 2020 derefter fandt resultater, der fik andre medier til at fastslå, at Avisen Danmarks oprindelige historie sandsynligvis ikke var korrekt, så brugte Avisen Danmarks journalist sammen med den oprindelige kilde hendes postulerede medlemskab af [Hesteforbund] til at forsøge at underminere hendes troværdighed og dermed undersøgelsens resultater.

Berigtigelse

[Klager] har anført, at Avisen Danmark har handlet i strid med punkt B.5 i de vejledende regler for god presseskik, der omhandler mediets berigtigelse ved kendskab til fejl.

Efter artiklens offentliggørelse har [Klager] undersøgt varigheden af sit medlemskab i [Hesteforbund] og fik bekræftet, at det udløb i 2019. Hun har som dokumentation medsendt

mail af 12. maj 2020 fra arrangementchefen i [Hesteforbund], hvori det bekræftes, at [Klager]s medlemskab for 2019 sluttede ved årsskiftet.

Hun har anført, at en række af de medier, som viderebragte Avisen Danmarks forkerte oplysninger, efter hendes henvendelse til dem, har beklaget og bragt rettelser. Det gælder f.eks. Jyllands-Posten, Berlingske, BT og TV2. Avisen Danmark har bragt hendes læserbrev, men har fastholdt sin historie i den påklagede artikel.

Som dokumentation for andres mediers rettelser har [Klager] medsendt kopier eller links til rettelser bragt i Berlingske den 14. maj 2020, Jyllands-Posten den 15. maj 2020, og BT den 22. maj 2020. Dertil har hun medsendt kopi af hendes læserbrev *"Når virkeligheden skævrvides, så den passer til en afsløring"* bragt i den trykte udgave af Jyllands-Posten den 16. maj 2020.

2.2 Avisen Danmarks synspunkter

Avisen Danmark har anført, at Avisen Danmark siden corona-nedlukningen af Danmark i begyndelsen af marts har beskæftiget sig med hestestævnet [Hestemessen] i [Bynavn 1], der blev gennemført med flere end 55.000 deltagere til trods for, at regering og myndigheder på det tidspunkt frarådede forsamlinger på flere end 1000 deltagere. Efterfølgende viste det sig, at [Området] havde et uforholdsmæssigt stort antal corona-smittede. Mange havde mistanke om, at der er en sammenhæng mellem hestestævnet og det øgede smitteniveau. Blandt andre [Professor B], der er ekspert i virologi ved [Bynavn 3] Universitet.

Avisen Danmark har i den anledning anført, at det vakte opsigt, da [Klager], som er ledende overlæge og lektor på [Forskningscenter] i Region Midtjylland, efter gennemgang af 109 patient-journaler vurderede, at der ikke var en sandsynlig sammenhæng mellem hestearrangementet og det øgede smittetryk.

Præmissen for historien er således en undren over, at der pludselig dukker en forsker op, som i modsætning til andre eksperter mener, at en sammenhæng mellem hestestævnet og den påfaldende høje corona-smitte spredning i [Området] er "usandsynlig", som [Klager] har udtalt.

Avisen Danmark har henvist til artiklen *"Hospitalsenhed vil forsøge at finde kilden til de mange smittede i [Bynavn 1]"* bragt på hjemmesiden tvmidtvest.dk den 31. marts 2020, hvori kommunikationschef [Person A] citeres og gengives således:

"[...]

- I regi af Hospitalsenheden Vest er nedsat en gruppe, som undersøger emnet. Det er vores forhåbning, at vi inden for 2-3 uger kan bidrage med viden om de hypoteser, der aktuelt er i spil, skriver [Person A] i en mail.

[...]

Kommunikationschef [Person A] understreger, at regionen også er bekendt med rygterne om en sammenhæng mellem de mange smittede og hesteeventet.

"[...]"

Avisen Danmark har yderligere henvist til den pressemeddelelse, der den 24. april 2020 blev sendt ud i forbindelse med forskergruppens gennemgang af 109 patientjournaler fra [Området]. I pressemeddelelsen sagde [Klager] blandt andet:

”De første data viser, at der er tale om et sammensat og varieret smittebillede, hvor både udlandsrejser og deltagelse i arrangementer og især tæt fysisk kontakt med en COVID-19 positiv person udgør de mest sandsynlige smitekilder.”

Avisen Danmark mener ikke, at der kan være tvivl om, at formålet med undersøgelsen var at undersøge, om arrangementer i [Området], herunder hestestævnet med 55.000 deltagere, havde indflydelse på smittespredningen i [Området]. [Klager] oplyser dog i forbindelse med klagen til Pressenævnet, at det ikke var undersøgelsens formål.

Avisen Danmark har yderligere anført, at [Klager] har ændret forklaring på yderligere to centrale områder for historien.

På et direkte spørgsmål fra DR P4 Midt Vest 24. april 2020 om, hvorvidt hendes undersøgelse af corona-smitten i [Området] pegede på hestestævnet som et arnested, svarede [Klager] ordret:

”Det er ikke sandsynligt. Undersøgelsen sandsynliggør, at hovedparten af smitten hos den første større gruppe af vores patienter fandt sted i slutningen af februar. Men helt at afvise, at nogle på et senere tidspunkt også er blevet smittet, hvis man har været til et andet stort socialt arrangement, det kan man aldrig.”

Efter at viruseksperterne [Professor A] fra [Bynavn 4] Universitet og [Professor B] fra [Bynavn 3] Universitet 3. maj 2020 i Avisen Danmark rejste kritik af, at undersøgelsen blev brugt til at frikende hingstekåringen, ændrede [Klager] forklaring og sagde 6. maj 2020 til Avisen Danmark:

”Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til corona-smitte i [Bynavn 1]”.

Dertil forklarede [Klager] til Avisen Danmarks journalist i forbindelse med artiklen af 6. maj 2020, at hun er medlem af [Hesteforbund]. [Klager] sagde ordret følgende til Avisen Danmarks journalist: [Avisen Danmark har vedlagt lydfil, som dokumentation, *Pressenævnet*]:

”*Avisen Danmarks journalist*: Først og fremmest vil jeg gerne have fakta på plads. For eksempel om du stadig er medlem af [Hesteforbund].

[Klager]: Jeg mener bestemt, jeg er medlem i et år. Jeg har været medlem to gange i henholdsvis. Jeg har købt et årsmedlemskab to gange, fordi det er en forudsætning for at få lov til at holde sin hoppe til hos en avlsgodkendt hingst. Hvis man er så heldig, at der kommer et føl ud af det, skal føllet også godkendes i det samme avlsforbund. Hvis man som amatørrytter og ejer af en avlshoppe har brug for det, så skal

man købe et års medlemskab i [Hesteforbund]. Det gjorde jeg i 2015 og i 2019. På stående fod ved jeg simpelthen ikke, om det skærer ved årsskiftet, eller det skærer per sommer. Men det er et årsmedlemsskab for en sæson, indtil hoppen har fået et føl, og føllet er blevet registreret, ligesom har fået en dåbsattest.

Avisen Danmarks journalist: Så du ved faktisk ikke, om du er medlem?

[Klager]: Jo, jeg ved, jeg har købt et medlemskab i 19 for at kunne holde min hoppe til i foråret 19 og være medlem frem til, at hoppen foler om en måned, altså i juni 20.”

Efter kritik af, at oplysningen om hendes medlemskab af [Hesteforbund] ikke deklarerer i forbindelse med hendes forskningsprojekt, ændrede [Klager] i et efterfølgende læserbrev forklaring til, at hun ikke er medlem alligevel. [Klager] har ikke efterfølgende kontaktet Avisen Danmark og dokumenteret sine oplysningers rigtighed. Avisen Danmark har i den anledning bemærket, at mail af 12. maj 2020 fra arrangementchefen i [Hesteforbund], hvori det bekræftes, at [Klager]s medlemskab for 2019 sluttede ved årsskiftet ikke ændrer ved den omstændighed, at [Klager] meget klart i sit interview til Avisen Danmark oplyste, at hendes medlemskab løb til udgangen af juni 2020, og at hun ikke på noget tidspunkt under interviewet bestred, at hun var medlem af [Hesteforbund] på det pågældende tidspunkt.

Faktum er imidlertid, at [Klager] har været med til at frikende hestestævnet. Hendes vurdering af, at sammenhængen mellem øget smittetryk og hestestævnet er ”ikke sandsynlig” blev brugt af en række medier som bevis for, at hestestævnet ikke var årsagen til det øgede smittetryk i [Området], uden at [Klager] protesterede over det. Avisen Danmark har i den forbindelse henvist til online artikler på bt.dk, ridehesten.com, nyheder.tv2.dk og tvmidtvest.dk

Det er korrekt, at ikke hele [Klager]s svar er medtaget i artiklen. Det er helt normal journalistisk praksis og falder ind under redigeringsretten.

Dertil har Avisen Danmark henvist til, at [Klager] efterfølgende fik læserbrevet ”*Når virkeligheden skævvrides*” bragt i Avisen Danmark den 14. maj 2020 dagen efter Avisen Danmark havde modtaget det. Avisen Danmark har måttet afvise læserbrevets beskyldninger om skævvridning med henvisning til, at artiklerne bygger på oplysninger og udtalelser fra [Klager] selv, og at de citerer, som [Klager] enten husker usammenhængende eller føler sig fejlciteret for, kan dokumenteres af lydfiler.

Endelig har Avisen Danmark bemærket, at andre dele af forskerverdenen mener, at oplysningen om [Klager]s personlige interesser i og tilknytning til hesteverden skulle være deklareret i forbindelse med offentliggørelsen af hendes undersøgelse, der i vidt omfang i en række medier bliver brugt til at frikende [Heste-messen] for ansvar i forbindelse med smittespredningen i [Området]. Avisen Danmark har i den anledning anført, at det er i offentlighedens interesse at oplyse om gennemsigtigheden i den forskning, der bliver fremlagt, og som befolkningen må forholde sig til.

Avisen Danmark mener på baggrund af ovenstående, at der er fuld dækning for både overskrifter og indhold i den påklagede artikel.

Berigtigelse

Avisen Danmark finder sammenfattende ingen anledning til at beklage eller berigtige omtalen. Dækningen af sagen satte [Klager]s forskningsresultater ind i rette sammenhæng; nemlig som noget, der på ingen måde kan bruges til at frikende hestestævnet, som det skete i en række medier.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Anja Lundberg Andersen, Lars Lindskov og Marlene Borst Hansen.

*God presseskik**Korrekt information*

[Klager] har klaget over, at artiklen ”Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] – men er selv medlem af [Hesteforbund]. Nu ændrer hun forklaring” indeholder faktuelle fejl, og at artiklens grundlæggende påstand om, at hun skulle have et habilitetsproblem er ubegrundet, misvisende og faktisk forkert. Hun har understreget, at hun ikke har frikendt nogen hingstekåring, at hun er ikke medlem af [Hesteforbund], og at hun ikke har ændret forklaring. Dertil har hun klaget over, at Avisen Danmark mod bedre vidende undlod at efterprøve tvivl om hendes medlemskab i [Hesteforbund] samt ad flere omgange valgte ikke at medtage hele hendes forklaring i artiklen. Hun har endelig klaget over Avisen Danmarks manglende berigtigelse af artiklen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Dertil skal oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. punkt A.1 og A.3. Det følger videre, at berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår. Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen, jf. punkt A.7.

Pressenævnet bemærker generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages. Det bemærkes dog generelt, at et medie (redaktøren) på baggrund af sin egen eller sine medarbejders adfærd kan have forpligtet sig til at bringe en given omtale.

På baggrund af pressemeddelelsen ”Patientjournaler kaster lidt mere lys på coronaens smittekilder og afledte symptomer i den vestlige del af Danmark”, bragt den 24. april 2020, lægger Pressenævnet til grund, at [Klager] med titlen ”forskningskoordinerende ledende overlæge” var en af kontaktpersonerne i forhold til en forskerundersøgelse, der i pressemeddelelsen beskrives således: ”undersøgelsen af årsagssammenhænge til sygdomsbilledet blandt indlagte COVID-patienter i optageområdet for Hospitalsenheden Vest” og således: ”en systematisk gennemgang af de indlagte patienters journaler for at søge viden om blandt andet smittekilder og udbredelsen af COVID-19 i hospitalets optageområde”.

Det er Pressenævnets opfattelse, at offentlige personer i højere grad end privatpersoner må acceptere at være genstand for en kritisk medieomtale.

Den påklagede artikel ”Forsker frikendte hingstekåring i [Bynavn 1] - men er selv medlem af [Hesteforbund]: Nu ændrer hun forklaring” havde underrubrikken:

”Undersøgelse blev brugt til opsigtsvækkende ”frifindelse” af hingstekåring som arnested for smitte med coronavirus i [Området]. Nu viser det sig, at forskeren bag selv er medlem af [Hesteforbund], der arrangerede kåringen, som 50.000 mennesker deltog i.”

Af selve indholdet i artiklen fremgik blandt andet følgende:

”Coronavirus: Det er usandsynligt, at [Hesteforbund]s hingstekåring i [Bynavn 1] var årsag til, at [Området] lyste op på danmarkskortet som et område, hvor en stor del af befolkningen var smittet med coronavirus, lød budskabet fra forskningskoordinerende overlæge [Klager] til DR i slutningen af april.

[Klager] er lektor på [Bynavn 2] Universitet og leder af [Forskningscenter], der har undersøgt 109 patientjournaler for at finde svar på, hvorfor så mange blev smittet med coronavirus i [Området], samt om smitten kunne spores tilbage til enkelte begivenheder som for eksempel [Hesteforbund]s hingstekåring, som en virolog havde udnævnt som den mest sandsynlige smittekilde.

[...]

Nu kan avisen Danmark afsløre, at [Klager], der også arbejder som lektor på [Bynavn 2] Universitet, selv er en del af den branche, som hun delvist har frikendt. Så sent som sidste sommer deltog [Klager]s dengang treårige hoppe i en af avlsforbundet [Hesteforbund]s kåringer. Det fremgår af kåringsprogrammet, som ligger på [Hesteforbund]s hjemmeside.

[...]

Ekspertes: Det går altså ikke

Under et interview med avisen Danmark erkender [Klager], at hun fortsat er medlem af [Hesteforbund], som arrangerede hingstekåringen. [Klager] har været medlem af [Hesteforbund] ad flere omgange, og helt tilbage til 2008 har hun haft en hoppe til kåring i avlsforbundet.

Forskerens flerårige medlemskab af [Hesteforbund] er problematisk for undersøgelsen. Det vurderer den ene af de to virus eksperter

[...]

Forsker ændrer forklaring

[...]

I dag erkender forskningsgruppeleder [Klager] også, at undersøgelsen ikke kan bruges til at be- eller afkræfte, hvorvidt hingstekåringen var arnested eller ej. Det skyldes blandt andet, at inkubationstiden ifølge Sundhedsstyrelsen kan variere mellem to og 12 dage.

- Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1], siger hun.”

Forsker: Jeg blev fejlciteret

Til gengæld kan forskeren ikke genkende sin egen udtalelse til DR om, at det er usandsynligt, at hingstekåringen var arnested.

- Det er et fejlцитат. Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger og ikke på noget tidspunkt har udtalt og derfor ikke kan tages til indtægt for, siger hun i avisen Danmarks interview.

[...]”

Nævnet finder, at artiklen indeholder oplysninger, der er egnet til at være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for [Klager], hvorfor disse skulle efterprøves i særlig grad inden offentliggørelsen.

Som sagen oplyst for nævnet, deltog [Klager] i et interview med Avisen Danmark den 5. maj 2020 og fik den påklagede artikel sendt til gennemsyn forud for offentliggørelsen.

-Undersøgelsens resultater

[Klager] har anført, at hun konsekvent har oplyst følgende til Avisen Danmark:

”Jeg har hele tiden både over for Avisens Danmark og andre medier forklaret og fastholdt, at de første data viser et sammensat og varieret smittebillede, at datagrundlaget er for spinkelt til at sige noget om konkrete arrangementer, og at viden om inkubationstid og debut af symptomer hos den første større patientgruppe sandsynliggør, at hovedparten af smitten fandt sted i slutningen af februar. På den baggrund er det ikke sandsynligt, at [Heste-messen] var ”arnested”, og det kan ikke udelukkes, at der har været deltagere, som blev smittet på messen (”årsag til smitte”) og indlagt med COVID-19 senere end den første større patientgruppe.”

Avisen Danmark har henvist til, at [Klager] i DR P4 Midt Vest den 24. april 2020 ordret svarede følgende på et spørgsmål om, hvorvidt undersøgelsen af corona-smitten i [Området] pegede på hestetævnet som et arnested:

”Det er ikke sandsynligt. Undersøgelsen sandsynliggør, at hovedparten af smitten hos den første større gruppe af vores patienter fandt sted i slutningen af februar. Men helt at afvise, at nogle på et senere tidspunkt også er blevet smittet, hvis man har været til et andet stort socialt arrangement, det kan man aldrig.”

Af mail af 5. maj 2020 fremgår [Klager]s kommentarer (overstregninger) til Avisen Danmarks interview med hende samme dag:

"[...] Hvorfor er det så usandsynligt, at hingstekåringen er arnested til storsmitte i [Området], som du udtalte til DR?"

Det kan jeg ikke udtale mig om. Det tror jeg, ingen kan.

Men det har du jo gjort til DR?

Nej, det har jeg ikke. Så er jeg fejl citeret. Vi kan fortælle om symptomdebuttidspunktet, fordi patienterne har oplyst om det. Det er registreret. Det er ud fra de angivelser i journalerne, at vi kan *dele* den information, vi giver i pressemeddelelsen, og som vi har delt med mange medier i Danmark. Vi har også set, at interessen for at drøfte et bestemt socialt arrangement har været stor, og det har vi igen og igen sagt, at det kan den her undersøgelse ikke bruges til at be- eller afkræfte noget om. ~~Der er~~ Vi er fuldstændig enige i, at data fra vores projekt ikke kan bruges til at frikende hingstekåringen som årsag til coronasmitte i [Bynavn 1]. Det er en lang periode, hvor de her 109 patienter kom til indlæggelse fra den 9. marts til den 14. april. Patienternes symptomdebut strækker sig fra 5. marts og helt til nærmest 14 april. Vi kan ~~slut hel-~~ ~~ler~~ ikke sige noget om, er om nogle dem, der blev indlagt senere i den her lange periode, blev smittet ved det store arrangement.

[...]

Men kan du forstå, hvis nogle synes, det virker mystisk, at du selv er medlem i [Hesteforbund], og står for en undersøgelse, som du bagefter ifølge DR bruger som baggrund til at sige, at det er usandsynlig at hingstekåringen skulle være arnested for smitte i [Området]?"

~~Men det er et fejleitet~~ Du lægger nogle ord i munden på mig, som jeg ikke siger, og ikke på noget tidspunkt har udtalt, og derfor ikke kan tages til indtægt for.

Pressenævnet finder, at omtalen ikke er uden faktisk grundlag, ligesom [Klager]s kommentarer ikke fremstår forvansket i den påklagede artikel. Derudover gengives store dele af Avisen Danmarks interview med [Klager] i artiklen *"Forsker ændrer forklaring: Undersøgelse kan ikke frikende hingstekåring"*, som der er indsat et link til i den påklagede artikel. Nævnet finder, at det må betragtes som Avisen Danmarks vurdering af [Klager]s udtalelser, at hun har ændret sin forklaring. Endvidere finder nævnet, at Avisen Danmarks redigering af [Klager]s udtalelser om undersøgelsens resultat ligger inden for rammerne af redaktørens redigeringsret. Nævnet udtaler på baggrund heraf ikke kritik af avisen Danmarks redigering eller vinkling i forhold til [Klager]s udtalelser om undersøgelsens resultater. Nævnet har i den forbindelse også lagt vægt på, at Avisen Danmark bragte [Klager]s læserbrev *"Når virkeligheden skævvrides"* den 14. maj 2020.

-Medlemskab af [Hesteforbund]

Pressenævnet har under sagens behandling i nævnet modtaget en lydfil med udklip fra Avisen Danmarks interview med [Klager], hvoraf følgende blandt andet fremgår:

”*Avisen Danmarks journalist*: Først og fremmest vil jeg gerne have fakta på plads. For eksempel om du stadig er medlem af [Hesteforbund].

[*Klager*]: Jeg mener bestemt, jeg er medlem i et år. Jeg har været medlem to gange i henholdsvis. Jeg har købt et årsmedlemskab to gange, fordi det er en forudsætning for at få lov til at holde sin hoppe til hos en avlsgodkendt hingst. Hvis man er så heldig, at der kommer et føl ud af det, skal føllet også godkendes i det samme avlsforbund. Hvis man som amatørrytter og ejer af en avlshoppe har brug for det, så skal man købe et års medlemskab i [Hesteforbund]. Det gjorde jeg i 2015 og i 2019. På stående fod ved jeg simpelthen ikke, om det skærer ved årsskiftet, eller det skærer per sommer. Men det er et årsmedlemsskab for en sæson, indtil hoppen har fået et føl, og føllet er blevet registreret, ligesom har fået en dåbsattest.

Avisen Danmarks journalist: Så du ved faktisk ikke, om du er medlem?

[*Klager*]: Jo, jeg ved, jeg har købt et medlemskab i 19 for at kunne holde min hoppe til i foråret 19 og være medlem frem til, at hoppen foler om en måned, altså i juni 20.”

Både [*Klager*] og kommunikationschefen for Hospitalsenheden Vest bad *Avisen Danmark* medtage hendes nuancerede svar angående hendes medlemskab i [Hesteforbund] i artiklen før offentliggørelsen den 6. maj 2020. Dertil anmodede hun *Avisen Danmark* om at berigtige artiklen, da hun blev bekendt med, at hendes medlemskab af [Hesteforbund] udløb den 31. december 2019.

Pressenævnet finder, at *Avisen Danmarks* oplysninger om [*Klager*]'s medlemskab i [Hesteforbund] i den påklagede artikel stemmer overens med de oplysninger, som [*Klager*] gav under sit interview med *Avisen Danmark* den 5. maj 2020. Dertil finder Pressenævnet, at *Avisen Danmarks* redigering af [*Klager*]'s oplysninger om sit medlemskab i [Hesteforbund] ligger inden for rammerne af redaktørens redigeringsret. Det fremgår derudover klart af artiklen, at en eventuel interessekonflikt på grund af [*Klager*]'s medlemskab i [Hesteforbund] er to andre forskeres vurderinger. Pressenævnet finder imidlertid, at det havde været hensigtsmæssigt at bringe [*Klager*]'s svar på kritikken om en eventuel interessekonflikt i sammenhæng med kritikken i den påklagede artikel. *Avisen Danmark* bragte hendes kommentarer til en eventuel interessekonflikt i artiklen ”*Forsker ændrer forklaring: Undersøgelse kan ikke frikende hingstekåring*”, som der er indsat et link til i den påklagede artikel. Nævnet finder i den konkrete situation samlet set ikke tilstrækkelig anledning til at udtale kritik af *Avisen Danmark* i forhold til omtalen af [*Klager*]'s medlemskab i [Hesteforbund].

Pressenævnet finder heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at kritisere, at *Avisen Danmark* ikke efterfølgende rettede oplysningerne om [*Klager*]'s medlemskab i den påklagede artikel. Nævnet har lagt vægt på, at medlemsskabets ophørsdato ikke ændrer ved, at hun ad flere omgange har været medlem i [Hesteforbund], og at *Avisen Danmark* hurtigt bragte [*Klager*]'s læserbrev ”*Når virkeligheden skævvrides*” den 14. maj 2020.

Pressenævnet udtaler således ikke kritik af *Avisen Danmark*.